Francia

IN regno ipſo francie qđ etate noſtra
Johãna virgo lotharingeñ. diuinit⁹
vt creditur admonita virilib⁹ indu-
mentꝫ ꝛ armis induta gallicas ducẽs acies ex
anglicoꝝ manus magna ex ꝑte mirabile dictu
prima inter ꝑmos pugnãs eripuit. cũ iã philip
pus Burgũdie dux paterne necis iniuria remiſ
ſa relictis anglis ad Frãcos defeciſſet. ingẽtes i-
ter carolũ regẽ ꝛ filium ei⁹ Lodouicũ delphinũ
viennenſem ꝯtentiões atqꝫ inimicicie ſuccreuerũt
Carolus andagouenſis eo tꝑe delphini auũcu-
lus apud regẽ plurimũ poterat. cui⁹ potentiã
cum Johes aluernie dux ferre nõ poſſet Borbo
nij quoqꝫ princeps ꝛ frater eius ſpurius anda-
gauenſem gubernationem egris aĩmis intuerẽ
tur delphino vt a p̄re diſcederet ſuaſerũt. ſic eñi
fieri poſſe vt rex deſiderio filij carolũ a ſe reijce-
ret regnũqꝫ quod in ei⁹ manibus paſſim ire vi-
debat meliori cõſilio regeret. Quib⁹ ꝑmot⁹ del
phinus inſalutato patre ad nuuernẽſem deceſ-
ſit. quã re cõꝑta rex compato raptim exercitu
in alanconiũ duxit. ꝛ expugnatꝫ nõ magno ne
gocio pleriſqꝫ municionib⁹ ducem in deditionẽ
accepit. Exinde cõtra filiũ ꝓfectus. verũ ciuita-
tes mineruie delphinũ aduerſus patris impiũ
tueri non auderent eũ vt a ſe abiret rogauerũt
ille in borboniũ ſe recepit. nec diu poſt metuens
borbonij regis irã filium patri cõciliauit. Que
res fratri ſuo ſpurio haud bene ceſſit. nã is par-
uo poſt tempe captus in ꝓfluentem demerſus
violati paterni iuris in filiũ penas dedit. In-
teriecta deinde nõ longa tempis mora renatus
e regno ſecilie ꝓpulſatus filiã ſuam heinrico re
gi anglie in matrimoniũ collocauit. Haud ab-
nuente Francorum rege q̃ ex eo coniugio indu-
cias belli ſibi ac etiã regno ſuo ſalutares cum an
glicis plurimũ annoꝝ obtinuit. Quib⁹ cõcluſis
ſecurus iam domi rex vt franciã militarib⁹ ſpo
lijs atqꝫ incendijs diu agitatam tãtiſper ſineret
quieſcere. Delphinũ cum magna parte copiaꝝ
in helueticos. id eſt ſuitenſes ꝛ baſilienſes quod
ſupra eſt relatũ dimiſit. ipſe cũ reliquo exercitu
in lothoringios ꝓfectus metenſem tullenſemqꝫ
agrũ vexauit. oppidumqꝫ non pui momenti
quod ſpinale vocant dedentib⁹ oppidanis ab
eccleſia metenſi abſtulit. Exinde Frãciſc⁹ arago
nenſis capto fruten oppido toſorſi qđ in nor-
mania ſitũ i ꝑtãte ducꝫ brittãnie fuit. duoꝝ po
tẽtiſſimoꝝ francie atqꝫ anglie interrũpiſſe pa
cẽ viſus eſt. De q̃ re miſſis vltro citroqꝫ legatõi
bus cõtendit. Flother⁹ nõ paruis eq̃tatib⁹ a re-
ge Frãcie ꝓfect⁹ quadrigas feno oneratas i q̃
milites armati laterent ꝑ põtem arcꝫ quo ſeq̃-
na fluui⁹ iungit. q̃ normannos a Frãcia diri-
mit. edoctos ruſticos educere iubet atqꝫ i medio
põtis porteqꝫ arcꝫ ſubſiſtere. ipiqꝫ inſidijs cũ co
hortib⁹ ſignũ expectauit. q̃ recepto cũ milites e
feno dilapſi portã inuaſiſſent trucidatꝫ cuſto-

dibus tādiu locum tenuere donec flochet⁹ aduo
lās ꝛ pōtē ꝛ arcē in ꝑtātem recepit. cui⁹ rei ꝑce
pto nuncio ꝛ rex ipē ꝑ eundē pōtem in normā
niā copias traicat ꝛ ex alia ꝑte Franciſc⁹ brit
tānie ꝑnceps exercitū duxit. Dux Somerceti eā
ꝓuinciā ꝓ rege anglie cum imꝑio tenebat. qui
poſtq̄ȝ tanti belli molē in ſe verti ꝯgnouit. Tal
bote copiaꝝ ducē fama claꝝ in reb⁹ geſtis inſi
gnē rothomagi apud ſe eē iuſſit ſperās ei⁹ ꝯſi
lio ꝛ armis ciuitatē ei⁹ nutare. aīos aduerte
rat in fide ꝯtinere. ſ₃ fruſtra ei⁹ ꝯſiliū fuit. nam
rothomagenſes poſtq̄ȝ regē appropinq̄re didi
cerēt miſſis ad eum legatꝭ ſuā ac fortunaꝝ ſnia
rū pacti ſalutē exercitū intra vrbē recipeꝛe ꝛ imꝑ
ata facere ꝓmiſerūt. q̄bus a rege collaudatis et
donū cū ꝑſidio militū miſſis vrbs regi dedita ē
Talbotus cū duce ſuiſq̄ȝ oībus in arcē ſeſe rece
pit. q̄ cum oppugnari cepta eēt interuētu rena
ti regis vt agnitis q̄ in normānia retinebant
oppidis excederēt. Dux ac talbotus cū ſuis libe
ri eēnt. ſ₃ cū ꝑfecti oppidoꝝ nō ꝑerēt dux ſomer
ſeti dimiſſis ī arce talboto ꝛ duobus ꝑignis ſu
is clam receſſit in angliā. arx poſtea dedita eſt
ꝛ ꝑigni ducis cum talboto in ꝑtātē regis facti
ſunt. Talbotus vō cū eēt clara apud oēs fama
quā nō malis actibus ſ₃ robore corꝑis ꝛ ingēij
dexteritate ī aꝑto marte q̄ſiuiſſet. data fide qd̄
aduerſus frācos deinceps arma nō gereret libe
re dimiſſus ē. Hic āno iubilei indulgētie cā ro
mā venit vt q̄dā putāt abſolutōȝ q̄ſiturus. eius
ꝓmiſſi qd̄ regi frācie fecerat mihi h̄ minime cōꝑ
tū eſt. Illud ꝯſtat talbotū cum ī angliā rediſſet
iāq̄ȝ rex frācie euicta oī normānia burdegalē q̄ȝ
armis ſubegiſſet a rege ſuo nō ſine magnis co
pijs in vaſconiā cū impio miſſum ꝛ burdega
leȝ recuꝑaſſe ꝛ alia pleraq̄ȝ caſtella q̄ ab imꝑio
anglicano deſtiuerāt ꝑtim vi expugnaſſe. ꝑti
deditōe volūtaria r̄cepiſſe. id vbi rex frācie reſti
tuiſſ₃ e veſtigio duos exercit⁹ īſtruxit q̄ꝝ alteꝝ (c⁹
cius erat gener ſuus comes clarimōtis ac ducis
borbonij fili⁹) cū ȝ. xv. milib⁹ pugnatoꝝ in q̄s toti
us milicie robur fuerit. ad vrbē burdegalē recto
itinere ꝯtēdere iuſſit. alteꝝ quē ipē ductauit ex pur
puratis ſuis ꝯſcꝑſit. q̄b⁹ ꝛ comes d̄ ſcāpis ānūe
rat⁹ ē. quē electi iuuēeſ. d. ccc. eq̄tes ex brittānia ſe
q̄bant. iuſſit ꝛ hūc exercitū retēto apd̄ ſe comite
rex ꝑire. q̄ cū. vij. (vt aiūt) leucis a burdebalia
ꝯſtituiſſent ꝑuū q̄ddā caſtellū opougn̄re ceperūt
Turri q̄dā inter burdegalā ꝛ caſtellū ipm̄ occu
pata ac ſagittarioꝝ ꝑſidio munita. Talbotus
vero poſtq̄ȝ ſibi cū duobus exercitibus pugnan

dū eſſe intellexit. cū ꝑus aggrediendū cēſuit quē
minori negocio ſuꝑari poſſe cōfidebat. Egreſſus
igit̄ cum robore ſui exercit⁹ iā veſꝑi ad turrim
quā dixim⁹ occupatā ꝑuenit. q̄ ꝑmo impetu ex
pugnata ſagittarios oēs ibi captos circiter q̄n
gētos iterimit. exīn mane ꝓfect⁹ cuȝ accepiſſ₃ re
giū exercitū fugā ꝑere. verit⁹ tāq̄ȝ ſibi e manibus
ꝑda elaberet̄ iuſſis alijs ſeq̄ cū. l. galeatis mili
tib⁹. d. ccc. ſagittarijs ꝓpe ī hoſtes aduolās tu
multuariū ꝑliū iniit. Cōſultauerāt aliq̄ȝ diu int̄
ſe hoſtes an retro pedē fugiēdo referrēt. ſ₃ pudo
re ꝓpinq̄ regꝭ expiri belli fortunā d̄creuerant.
Erāt eis. ccc. circit̄ tormēta enea q̄ curib⁹ adue
xerāt ea ꝑte ꝑ quā talbot⁹ ventur⁹ erat oppoſue
rūt. mltas ꝑterea machias hinc atq̄ȝ īn colloca
uerēt q̄b⁹ ignari hoſtes ꝯfici poſſ₃. vt ḡ furēs tal
boti miles itiere qd̄ vnū patebat ī caſtra hoſtiū
neſci⁹ marchinaꝝ ꝓcurrit. dato tormētꝭ igne ꝑ
mo ꝯgreſſus. ccc. ferme milites ictu lapidū ex an
glicis ꝑiere qd̄ vbi talbot⁹ aīaduertit filiuȝ q̄ ſe
quebat̄ vt abiret ꝛ ad meliora tꝑa ſe reſuaret
admōuit. at cū fili⁹ diceret n̄ eē ſibi ex eo ꝑlio fu
giēdū in q̄ ꝑr̄ ꝑliatur⁹ eēt ego inq̄t fili mltis re
bus clariſſime geſtꝭ. nec mori ſn̄ glīa nec fugere
ſine dedecore poſſum. te nūc milita re incipiēteȝ
nec fuga infamē. nec mors claꝝ faciet. ſ₃ cū filiū
pl⁹ pietas q̄ȝ eū cōmonitō ꝑr̄na moueret cohor
tatis focijs vt forti aīo pugnā reintegrarēt. re
ſtitutōe ſuoꝝ facta in hoſtes. q̄ nūq̄ȝ munitōes
caſtroꝝ exire ꝑſumpſerāt audacib⁹ inuect⁹ aīs
haud ꝑuā illoꝝ ſtragē edidit. ſ₃ cū hoſtes ꝑtim
loco. ꝑtim tormētis ac nūero militū ſuꝑiores eſ
ſent ꝛ iā crus talboto lapis e tormēto miſſus ar
ripuiſſet. ceſis ex maiori ꝑte ſuis. ꝛ ipē tādeȝ cū
duob⁹ filijs. altero legitimo altero extra mrī
mōiū nato ꝛ vno genero ꝓcumbēs cecidit. Hic
poſt tot ſumptas ex hoſte victorias clariſſimi
viri exit⁹ fuit. quē britonū potiſſimū ꝯſtātia et
audacia ꝓſtrauit. Burdegala iterū in ꝑtāte re
gis facta eſt brittānie ducē eius germanū q̄ nūc
reꝝ potit̄ cum diu ſobole caruiſſet votū voui
ſſe ferunt liberos ſi ſibi ſuꝑi darēt. priores duos
alteꝝ minoꝝ. alteꝝ ꝑdicatoꝝ religiōi ꝯſecratuꝝ
Exin voti cōpotē ꝑmū q̄ ſibi nat⁹ eſt franciſcū
appellauit. ſcd̄m dn̄icū. Natus ē ei ꝛ terti⁹ fili⁹
quē in angliā nutriendū miſit. Is cuȝ mortuo
ꝑr̄e in brittāniā frāciſco regnātē rediſſet ab eo
captus ꝛ in carcere necat⁹ ē fame. ꝛ cū neci tra
deret̄. impietatē fr̄is accuſand⁹. q̄ nō cōtentus
regnū ſibi debitū occupaſſet. ſ₃ aīam q̄ȝ ſibi ne
phari⁹ auferret. franciſcū corā diuino iudicio

de paricidio tuſūꝝ infra annū citaſſe. ob q̄ tātaꝫ
rēcāꝫ infra ꝓfinitū tp̄s Fr̄ācisc᷒ ydropiſi labo-
rās obiſſet. vt ē religioſa galloꜝ natō correctū
caꝫ diuīa cēſura vulto creditū ē. D̄ñic᷒ ei ſucceſſit
q̄ cum h̄ āno ſine liberis deceſſiſſet. Artuꝝ fran
coꜝ militie ꝑncipē patruū ſuū ſucceſſorē h̄ūit.
nō min᷒ prudētia q̄z armis ꝗuē. Carolus dux
aurelaneñ̄ q̄ magno q̄ndā ꝓlio ab anglicis ca-
pt᷒ fuerat iaꝫ ſenex in patriā dimiſſus. Defūcto
philippo maria medialonēſi ducat᷒ tāq̄z ex ſuc
ceſſiōe debiti ſeſe titul' ornauit. In flādria ga-
daneñ̄. aduerſus philippū burgūdie ducē rebel
lantē plib᷒ ꝓlijs victi. Ad extremū ſupra .xx. mi
lib᷒ ciuiū vna pug̃ amiſſis. ꝯfeſſi errorē philip
po man᷒ dedere legiſq̄z victores acceperūt. Ideꝫ
philipp᷒ ⁊ oppidū lucēburgeñ̄. maxim ac mu-
nitiſſimū. qd̓ in ſaxonū ptātē dotiſ nōie venerat
nō ſine indignatōe latiſlai regis armis accepit

Delphin᷒ vienēſis cū muliere q̄ndaꝫ nōie agne
tā forma ꝓſtātē ac pr̄i dilectā occidere tēptaſſet
iteꝝ reg᷒ odiū incurrit. Cūq̄z nuſq̄z alibi ſe tutū
arbitraret̄ ad florētes philippi opes ꝯfugiēs. vt
ꝓmū ꝯuēit miſ̄ere mei ꝯſanguinee inq̄t q̄ ſine
terra ſuꝫ fili᷒ reg᷒. ad quē Philipp᷒. dū t̄ra mi-
hi ē caue ne te ſine terra dicer᷒. nā q̄ mihi ꝓuin-
cie p̄ēt eedē tue ſunt. nec tibi min᷒ q̄z mihi obedi
ant. Volo p᷒ hec ⁊ brabrācie oppida florētiſſi-
ma ⁊ ambicioſas flandrie ciuitates oñdit dūm
eū ⁊ ꝑncipē in ꝯſpectu ſuo appellari iubēs. Ve
tū mō eſt in eum locū de q̄ breuiſſim᷒ ē in angli-
am traiectus. neq̄z eñ̄ plus q̄z .xxx. milibus paſ-
ſuum ad mare latum ē qd̓ flandriaꝫ ⁊ angliaꝫ
interluit. Abſolutis gallie rebus haud incōue-
niēs fuit tranſmiſſo pelago anglie rebus cui q̄n-
daꝫ brittannie nomē fuit q̄z breuiſſime mutatio
nes ſub Friderico factas commemorari.

Anglia

In anglia quaꝫ tū albion tū brittanni
am veteres vocauere. rex heinric᷒ ſolitu
dinis ac ocij cupid᷒ alieō mag᷒ q̄z ſuo
iudicio regnū gub̄nauit. potēs apd̓ eū in primis
audit᷒ dux ſoffulci fuit. q̄ leges ꝓ ſuo arbitratu
⁊ pplis ⁊ principib᷒ dixit. ſ̄ cū res anglica apd̓
francos minui cepiſſet ⁊ iaꝫ imperiū gallicū in
ꝓſtinaꝫ gl̄iaꝫ emergeret. dux eboraceñ̄ coactis n̄
puis copijs nec paucis ſtipat᷒ barōib᷒ lundoni
as vēit regis ꝯſiliuꝫ mutaturus atq̄z vt ipe dice-
bat regis ⁊ regni ſaluti ꝯſultans. n̄ expectauit
ei᷒ aduētuꝫ ſoffulci ſ̄ nauigio raptiꝫ correpto ꝑ
themiſiaꝫ fluuiuꝫ ſaluti ſue fuga ꝯſulere ador-
ſus ē. ſ̄ deſtinataꝫ q̄s mortē fugiat. miſſi q̄ eum
ꝯꝑhēderēt ꝑ cōpēdia itineꝝ curſuꝫ ei᷒ ꝑuēir. ip-
ſumq̄z mox interēptuꝫ in ꝓra nauis q̄ vehebat̄
obtruncauerūt. dux q̄z ſomerſeti q̄ ꝑdita normā
nia in angliaꝫ remeauerat potēſq̄z apd̓ regē cre
debat̄. in carcerē ꝯiect᷒ ē. nobiles viri q̄z plēs ne
cati. nec ſacerdotio ꝑdit᷒ parſuꝫ ē Int̄ q̄s ⁊ ami
cus n̄r adaꝫ molynes ſecreti regis ſignaculi cu-
ſtos ⁊ lr̄aꝝ cultor amiſſo capite truncat᷒ iacuit